ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

100

УЛУҒ САНАНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАМИЗ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 77 (4068). | Жума, 18 апрель 1969 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БИЗНИНГ АҲДИМИЗ

Колхозимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи йилида ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Давлатга пахта, ғалла, пилла, гўшт, сут, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини муваффақиятли бажардилар.

Хўжалигимизнинг барча аъзолари партиямиз XXIII съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш, колхоз ишлаб чиқариши суръатларини кучайтириб, деҳқончилик, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, колхоз экономикасини мустаҳкамлаш, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун курашаётирлар. Шу мақсадда бу йил қолхозчиларимиз ўз зиммаларига юксак мажбурият олдилар.

Пахтакорларимиз 2100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,5 центнердан ҳосил олиб, ялпи ҳосилни 6 минг тоннага етказишга, унинг 70 процентини машиналарда териб олишга аҳд қилдилар. Колхозимизнинг ҳар бир аъзоси ўз зиммасига конкрет мажбурият олган ҳолда ишламоқда.

Колхозчиларимиз бу йил маҳсулот таннархини камайтиришни асосий вазифалардан бири қилиб қўйдилар. Масалан улар қишлоқ хўжалик маҳсулотларига материал, пул маблағлари сарфини 15 процент камайтириш учун курашмоқдалар. Техникадан ва минерал ўғитлардан янада яхшироқ фойдаланилади. Колхознинг ҳамма соҳаларида хўжалик хисоби кенг жорий қилинади.

Бу йилги ниятимиз ҳар йилгидан кўпроқ дон етиштиришдир. Ғаллакорларимиз 600 гектар ердан 654 тонна дон етиштиришга аҳд қилганлар. Шу жумладан, 40 гектар ердан 128 тонна, ёки ҳар гектар ердан 32 центнердан шоли ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Шунингдек, 280 тонна полиз маҳсулотлари, 143 тонна сабзавот, 160 тонна мева, 36 тонна узум, 30 тонна картошка етиштириш ниятимиз бор.

Чорвадорларимиз маҳсулотларни кўпайтириш ва унинг таннархини камайтириш учун тинмай кураш олиб бормоқдалар. Бу йил улар 89,3 тонна гўшт, 360 тонна сут, 50 минг дона тухум ва 20,1 центнер жун ишлаб чиқариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 1250 литрданга етказиш чорвадорларнинг асл нияти. Чигит экишни узоғи билан бир ҳафтада ўтказиш учун ҳамма нарса тахт. 33 ҳайдов, 66 чопиқ трактори, 41 сеялка билан иш олиб бориляпти.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахта харид нархини 15 процент ошириш тўғрисидаги қарори биз колхозчиларга катта ғамхўрликдир. Худди шу туфайли колхозимиз бу йил 335 минг сўм қўшимча даромад олади. Бундан ташқари маҳсулот таннархини 5 процент камайтириш ҳисобига 111 минг сўм қўшимча даромад олинади. Бу йил жами қўшимча даромад 446 минг сўмга етади. Булар шубҳасиз колхозчиларимизнинг даромадини оширади.

В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейи шарафига бошланиб кетган социалистик мусобақани қизитиб, колхозчиларимиз чигитни сифатли ишланган ерларга соз экмоқдалар. Шунингдек, бошқа планларни ҳам сўзсиз бажариш учун фидокорона меҳнат қиладилар.

Х. ҲАМРОҚУЛОВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси.

ИШЛАР ҚИЗҒИН

Оққўрғон районидаги Димитров номли колхоз аъзолари баҳорги ишларни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар.

Колхоз аъзоларининг мақсади катта. Улар 720 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27,5 ўрнига 34 центнердан «оқ олтин» олишга аҳд қилганлар. Колхознинг азамат лубкорлари эса бу йил она-Ватанга пландаги 16 минг 230 ўрнига 20 минг 533 тонна луб етказиб беришга аҳд қилиб иш олиб бормоқдалар.

Ҳозир колхозда дала ишлари кундан-кунга кучаяётир. Чигит ва каноп уруғи сепадиган агрегатлар шай қилиб қўйилган. Колхозчилар экин майдонларига минерал ва маҳаллий ўғитлар солиб чиқдилар. Колхоз шоликорларининг ҳам бу йилги режалари зўр. Улар 200 гектар ерга шоли экиш учун хамма тайёрликни кўрмоқдалар. Шоликорлар гектаридан олинадиган ҳосилни пландагидан 16 центнер ошириб, 50 центнерга етказиш учун курашмоқдалар ва 680 ўрнига 1000 тонна шоли етказишга аҳд қилдилар.

Х. ОЛЛОНАЗАРОВ.

14 ТОННА ПИЛЛА УЧУН

Энгельс номли колхоз пиллакорлари бу йил она-Ватан хирмонига 14 тонна «кумуш тола» тўкиш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

— Колхозчиларимиз, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ В. Афанасьев, — 240 қути уруғдан 14 тонна пилла етиштиришни мўлжаллаяптилар Пиллачиликни юксалтириш учун қатор тадбирлар белгиланди. Айниқса, шу соҳада ишлаётган кишиларни рағбатлантиришга катта эътибор берилмоқда. Пиллачилик бригада бошлиқларини йиғиб, ўзаро суҳбатлашиб, галдаги вазифаларини аниқлаб олдик. 19 грамм қурт уруғи олган пиллакорларга 57 сўм миқдорида аванс пули берилади. Ҳозиргача 120 киши 0,5-1 қутидан қурт олиб, ишга киришиб кетдилар.

Марзия Алимбоева, Ўринбуви Тўйчиева, Ҳадича Эргашева, Зуҳра Маюсупова ва Жаннат Султонова каби моҳир пиллакорлар бу йил ҳар қути уруғдан 75—80 килограммдан «кумуш тола» етиштиришга аҳд қилдилар.

П. ТОЖИЕВ,
М. КАРИМОВА.
Ўрта Чирчиқ райони.

ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 17 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

(Биринчи стун — районлар; иккинчи стун — чигит экиш плани (гектар ҳисобида); учинчи стун — жами чигит экилган майдон (гектар ҳисобида); тўртинчи стун — планнинг бажарилиш проценти).

Оржоникидзе	2400	100	4,6
Янгийўл	24316	998	4,1
Оққўрғон	29440	1163	3,9
Бекобод	20464	512	2,5
Ўрта Чирчиқ	23470	167	0,7
Бўка	35500	100	0,3
Юқори Чирчиқ	6510	—	—
Область бўйича:	142100	3050	2,1

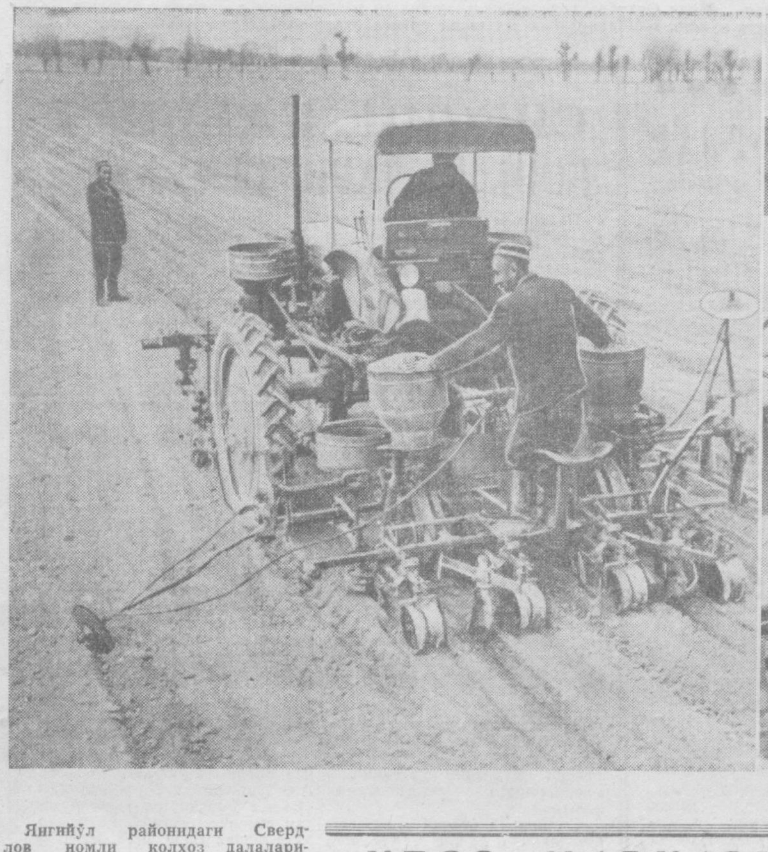

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз далаларида иш қизғин. Колхоз аъзолари чигит экишни тезроқ тугаллаш учун барча тадбирларни кўрмоқдалар. Бу соҳада звено бошлиқларидан Н. Баратов, сеялкачи А. Йўлдошев астойдил ғайрат кўрсатмоқдалар. Шунингдек, районданги «Ленинизм» колхозида ҳам колхозчилар ва механизаторлар фидокорлик кўрсатмоқдалар. Суратларда: 1. Свердлов номли колхоз даласида экиш пайти. 2. «Ленинизм» колхозининг илғор механизатори А. Тиллаев.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ВИЗИТ БИЛАН ҲИНДИСТОНГА

ДЕҲЛИ, 16 апрель. (ТАСС). Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ва Ҳиндистон ҳукуматининг таклифига биноан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қ. Қурбонов бугун Деҳлига келди. Р. Қ. Қурбонов Ҳиндистонда бўлган вақтида Президент Зокир Ҳусайн, Бош министр Индира Ганди билан, ҳукумат министрлари билан учрашади ҳамда Бомбей, Агра, Чандигархга боради.

Халқлар ўртасидаги дўстлик учун

16 апрелда Совет-Болгария дўстлиги жамияти Тошкент область бўлимининг конференцияси бўлиб ўтди. Область бўлими раисининг ўринбосари А. Абдуғаниев бўлимнинг кейинги икки йил ичида қилган ишлари тўғрисида ҳисоб берди.

Тошкентда мактаб биноси қураётган болгар бинокорларининг вакили Максим Георгиев Иорданов конференцияда нутқ сўзлади.

Конференция қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда Тошкент области ва Болгария Халқ Республикаси меҳнаткашлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни белгиладилар.

Совет-Болгария дўстлиги жамияти Тошкент область бўлими правлениесининг я[illegible] составы сайланди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИДАГИ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАШНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими системасида бўлган ўқув юртларида малакали ишчилар тайёрлашни янада яхшилашга доир чоралар тўғрисидаги масалани қараб чиқдилар. Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда бундай дейилади: бизнинг мамлакатимизда малакали ишчилар тайёрлаб берувчи ҳунар-техника ўқув юртларининг кенг шохобчаси вужудга келтирилган, ишлаб чиқариш таълими усталари, муаллимлари ва тарбиячи кадрлари етиштирилган. Халқ хўжалиги ҳар йили бир миллиондан ортиқ ёш ишчи олмоқда, бу ишчиларнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари бўлиб қолмоқдалар.

Шу билан бирга ҳунар-техника ўқув юртларида малакали ишчилар тайёрлашнинг савияси социалистик ишлаб чиқаришнинг ўсиб бораётган талабларидан орқада қолмоқда. Ўқувчиларга ҳунар таълими беришда ва уларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда катта нуқсонлар бор. Кўпгина министрликлар билан идоралар ўқув юртларининг таълим-моддий базасини мустаҳкамлаш тўғрисида лозим даражада ғамхўрлик қилмаётирлар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетига, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, меҳнаткашлар депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетларига ҳунар-техника ўқув юртлари ишидаги мавжуд камчиликларни тугатишни, ишчилар тайёрлаш сифатини ошириш ва ўқувчилар ўртасидаги тарбиявий иш савиясини ошириш чораларини кўришни топширди.

Қарорда шу нарса таъкидлаб ўтиладики, коммунизм моддий-техника базаси вужудга келтирилаётган, фан ва техника ютуқлари халқ хўжалигига кенг кўламда жорий этилаётган шароитларда ишчиларнинг маданий-техникавий савиясига бўлган талаб ортмоқда ҳамда энг мураккаб касбларда ишловчи малакали ишчиларни тайёрламоқ учун ўрта маълумот олиниши зарур шарт бўлиб қолмоқда.

Ҳунар-техника ўқув юртларини 3—4 йил муддат билан таълим берувчи ҳунар-техника билим юртларига аста-секин айлантириб, уларда саккиз йиллик умумий таълим мактабларини тамомлаб чиққан ёшлар орасидан умумий ўрта маълумот талаб қилувчи энг мураккаб касбларда ишлайдиган ўрта маълумотли малакали ишчилар тайёрлашни амалга ошириш зарур, деб топилди.

Ҳунар-техника ўқув юртларини ўрта маълумотли малакали ишчилар тайёрловчи ҳунар-техника билим юртларига айлантириш вазифасини иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Совети СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети билан келишиб, тегишли шарт-шароитлар вужудга келишига қараб амалга оширади.

Ўрта маълумотли малакали ишчилар тайёрловчи ҳунар-техника билим юртларини тамомлаб чиққан кишиларга касбга доир разряд берилганлиги ва ўрта маълумот олганлиги ҳақида аттестат топширилади.

Шу билан бирга қарорда ёшларни ҳунар-техника билим юртларига қабул қилишни ташкил этишни яхшилашга, уларга, қоида тариқасида, саккиз йиллик умумий таълим мактабларини битириб чиққан кишиларнинг қабул қилинишини таъминлашга, техника билим юртларини ўрта умумий таълим мактабларини битириб чиққан кишилардан малакали ишчилар тайёрлаш учун шунингдек кечки (сменали) ҳунар-техника ўқув юртларини ишлаб чиқаришдаги ишчиларни тайёрлаш ва малакасини ошириш учун янада ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди.

Ҳунар-техника таълими органларига назарий ва ишлаб чиқариш таълими савиясини ошириш, касб ўргатиш билан умумий ва политехника таълимининг бирга қўшиб олиб борилишини таъминлаш, ўқувчиларнинг билимларни ва ҳунар маҳоратларини пухта эгаллаб олишларига эришиш тавсия этилди. Ҳунар-техника таълими системасидаги ўқув юртлари ўқувчилари билан муаллимларининг дарсликларга, ўқув ва методик қўлланмаларига бўлган талабларини тағин ҳам тўлиқ қондириш мақсадида ана шу дарсликлар, ўқув ва методик қўлланмалар нашр этишни кўпайтириш кўзда тутилди.

Министрликларга ва идораларга, корхоналар, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига ҳунар-техника таълими системасидаги ўқув юртлари ўқувчиларининг ишлаб чиқариш практикасини ўтказишлари учун зарур шароитни яратиб бериш, уларни ишлаб чиқаришнинг янги техникаси ва технологияси билан, шунингдек илғор меҳнат методлари билан батафсил таништиришни таъминлаш таклиф қилинди.

Малакали ишчилар тайёрлашнинг сифати устидан контролни кучайтириш мақсадида СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети зиммасига қайси идорага қарашли бўлишидан қатъий назар ишчилар тайёрлаш билан шуғулланувчи барча ўқув юртларини давлат йўли билан текшириб туриш вазифаси юклатилди. Шу муносабат билан комитет ҳузурида ҳунар-техника ўқув юртлари давлат инспекцияси вужудга келтирилади.

Қарорда ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилашга, ёшларда ғоявий эътиқодни ва Коммунистик партия ишига садоқатни шакллантиришга, ҳунар-техника ўқув юртларининг ўқувчиларини юксак маънавий фазилатлар руҳида, меҳнатга ва ижтимоий мулкка онгли муносабатда бўлиш, ишчилар синфининг революцион ва меҳнат анъаналарини ардоқлаб сақлаш ва кўпайтиришга ҳамиша тайёр бўлиш руҳида тарбиялашга катта эътибор берилган.

Ҳунар-техника ўқув юртларида ижтимоий фанларни ўқитишни яхшилаш, шу фанларни ўрганишни коммунистик қурилиш практикаси билан чамбарчас боғлаган ҳолда олиб бориш; ўқувчи ёшлар билан олиб бориладиган сиёсий ишга энг яхши пропагандистларни активроқ жалб этиш; ҳунар-техника ўқув юртларида маданий-оммавий ва физкультура-спорт ишини янада ривожлантириш чораларини кўриш, ҳунар-техника ўқув юртлари ўқувчиларини тарбиялашда корхоналар ва ташкилотлар коллективларининг ролини ошириш, ёшлар билан олиб бориладиган ишларга ишлаб чиқариш мутахассисларини, меҳнат ветеранлари ва илғорларини кенгроқ жалб этиш таклиф қилинди.

Касаба союз ташкилотлари ҳунар-техника ўқув юртларининг ўқувчиларига касаба союзларининг маданият саройлари ва уйларидан, клублари, кутубхоналари, стадионлари, спорт заллари ва туристик базаларидан малакали ишчилар тайёрлаб бериладиган корхоналар, қурилишлар, совхозлар ва ташкилотларнинг ишчилари ҳамда хизматчилари билан баббаравар фойдаланиш имкониятини бериб қўйишлари зарур, деб топилди.

(Давоми иккинчи бетда).

Оржоникидзе районидаги «Дўрмон» совхозида чорва маҳсулотларини кўпайтиришга ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Сут соғувчилар, молбоқарлар астойдил меҳнат қилиб, ана шу муҳим ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Суратда: сут соғувчи Виноградова.

Н. Тўраев фотоси.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ АЪЛО БЎЛСИН

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети область электротехника саноати корхоналарида маҳсулотларни нуқсонсиз тайёрлаш ва биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топшириш юзасидан Саратов области корхоналарида ишлаб чиқилган тадбирларни жорий қилиш бўйича аҳволни кўриб чиқди.

Область партия комитети шуни таъкидладики, область электротехника саноати корхоналари коллективлари партия ташкилотлари раҳбарлигида маҳсулот сифатини яхшилаш, ўзининг техник хусусиятлари жиҳатидан энг яхши жаҳон стандартлари даражасида бўлган буюмларни ишлаб чиқиш ва тайёрлашни ўзлаштиришга қаратилган талайгина ишларни амалга оширдилар.

Корхоналар 1968-1969 йилларда маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган ташкилий-техникавий ва инженерлик планларини ишлаб чиқдилар ҳамда муваффақиятли амалга оширмоқдалар. Эскириб қолган жуда кўп асбоб-ускуналар янги, унумли машиналар билан алмаштирилди, мавжуд станок парки модернизацияланди, фойдаланишга топширилган автоматик поток линияларнинг иши яхшиланди, янги автоматик линиялар яратилди. Корхоналарда кўплаб ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар узел ва деталларини тайёрлашнинг технологик жараёнлари такомиллаштирилди, жуда кўп юк ортиш-тушириш ва бошқа шу каби сер меҳнат ишлар механизациялашди.

Корхоналарда коммунистларнинг ташаббуси билан маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлашга қаратилган саратовлик саноатчилар усули кенг тарғиб қилинмоқда. Бу ишда касаба союз ва комсомол ташкилотлари, техника информацияси бўлимлари, меҳнатни илмий уюштириш лабораториялари, рационализаторлик ва ихтирочилик бюролари, Бутуниттифоқ рационализаторлар ва ихтирочилар жамиятининг қуйи органлари ва бошқа ташкилотлар фаол иштирок этмоқдалар. Цехлар коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақа натижалари якунлаш ва пешқадам коллективни белгилашда маҳсулот сифати инобатга олинадиган бўлиб қолди.

Электротехника саноати корхоналарида «Ўз касбининг устаси» деган шарафли номни олиш учун кураш каби мусобақанинг янги формаси кенг қўлланилмоқда. Бу ном смена нормасини ошиғи билан бажараётган ва фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлаётган ишчи-хизматчиларга берилади.

Маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаш ва уни биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топшириш ҳақидаги Низом кенг фойдаланилмоқда. Нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқараётган ишчи-хизматчилар рағбатлантириляпти.

Тошкент кабель заводида ишлаб чиқаришда банд бўлган ва ишбай йўли билан маош олувчи асосий ишчиларнинг 65 проценти маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлагани учун меҳнатга ҳақ тўлашнинг рағбатлантириш системасига тортилган. Бу ишчилар маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаш учун моддий рағбатлантириш Низомининг барча талабларини бажарсалар асосий маошларининг 30 процентигача мукофот оладилар. Тошкент электротехника заводида шундай усул бўйича ишчиларнинг 86,2 проценти ишламоқда, 1965 йилда у 59 процент эди. Чирчиқ трансформатор заводида ҳар икки ишчининг бири тайёрлаган маҳсулотини биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топширмоқда.

Корхоналарнинг партия ташкилотлари инженер-техник ходимлар, ихтирочилар ва рационализаторларнинг тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашдаги ролини ошириш ҳақида муттасил қайғурмоқдалар. Ўтган йили электротехника заводларида маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган 200-дан ортиқ қимматли рационализаторлик таклифи жорий қилинди.

Корхоналарда кадрлар ўқувига, уларнинг ишлаб чиқариш малакасини оширишга, иккинчи ва учинчи касбларни ўрганишларига катта эътибор берилмоқда, техника контроли бўлимларининг иш усули такомиллашяпти. Ўқув программаларида маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаш ва биринчи кўрсатишдаёқ топшириш бўйича махсус боб бор. Бу ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Илғор тажриба мактабларини тугатган ишчилар меҳнатининг сифат кўрсаткичлари ошмоқда, брак эса камаймоқда.

Электротехника саноати корхоналари коллективлари томонидан амалга оширилган тадбирлар натижасида маҳсулотни биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топшириш миқдори ортди, уни қайтариш, рекломациялар ва брак камайди. Масалан, Тошкент электротехника заводида ҳозир умумзавод маҳсулотининг 96,6 проценти биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топширилмоқда, 1967 йилда у 72 процентни ташкил этарди. Чирчиқ трансформатор заводида бу кўрсаткич 1967 йилдагига қараганда 12 процент ошди. Тошкент кабель заводида техника контроли бўлими ходимлари томонидан телефон кабелларини тузатиш учун қайтариш 3,24 процент, нефть қудуқлари очишда ишлатиладиган кабелларни қайтариш 1,32, шланг кабеллари бўйича 0,5 процент камайди.

Шу корхоналарда брак натижасида кўрилаётган зарар ва рекламациялар камайди. Чирчиқ трансформатор заводида 1968 йилда бракдан кўрилган зарар 1967 йилдагига қараганда 6 минг сўмлик камайди. 1968 йилда Тошкент электротехника заводи тайёрлаётган бошқариш панелларига буюртмачилардан бирорта ҳам рекламация ёки шикоят олинмади. «Ташэлектромаш» заводи трансформаторларининг сифати ёмонлиги ҳақида бирорта ҳам норозилик хати олинмади.

Коллективларнинг завод маркаси шарафи учун қатъий кураш олиб бораётганликлари ўзининг ижобий натижаларини берди. Тошкент кабель заводида тайёрланаётган ва ўтган йили давлат аттестациясидан ўтган 31 буюмдан 7 тасининг сифати биринчи группага киритилди. Бу билан шу буюмларнинг жаҳон бўйича энг юксак техник даражада эканлиги қайд қилинди. 19 та буюм сифат жиҳатидан иккинчи группага кирди. Уларнинг жаҳон стандартларининг ўртача техник даражасида эканлиги тан олинди. Чирчиқ трансформатор заводи тайёрлаётган ва аттестациядан ўтган 17 та буюмнинг 11 таси ўз сифати жиҳатидан иккинчи группа талабларига жавоб бераётганлиги таъкидланди.

Корхоналар коллективлари жаҳон стандартлари даражасида бўлган юксак техник хусусиятли қатор янги электротехник буюмларини ишлаб чиқиш ва тайёрлашни йўлга қўйиш бўйича катта ишлар қилдилар. Ўтган йили Тошкент электротехника заводида «РПУ-1» маркали универсал оралиқ релеси, узоқ муддатга чидайдиган «ПКП» ва «ПКВ» типидаги виключатель ва переключателлар, Тошкент кабель заводида жуда мустаҳкам янги кучланишли ва контроль кабеллари ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Чирчиқ трансформатор заводи коллективи уч фазали трасформаторларни, электрон автоматлари бўлган комплекс трансформатор подстанцияларини кўплаб тайёрлашга киришди. «Ташэлектромаш» заводида тайёрланаётган «ТД-500» типидаги трансформаторлар энг яхши жаҳон стандартлари талаблари даражасидадир. Тошкент областида тайёрланган электротехника буюмлари Жазоир, Ҳиндистон, Афғонистон, Вьетнам Демократик Республикаси, Болгария, Польша, Сурия, Цейлон, Эфиопия ва бошқа қатор чет эл давлатларида машҳурдир.

Область партия комитети электротехника саноати корхоналари коллективларининг маҳсулот сифатини яхшилашда эришган ютуқларини таъкидлаб, бу ишда ҳали катта камчиликлар борлигини ҳам кўрсатди.

Сўнгги вақтларда корхоналарнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари, айниқса цехларда, «Сифат куни»ни муттасил ўтказишга эътиборни бўшаштириб юбордилар, барча корхоналарда бракни ҳисобга олиш ва анализ қилиш системаси яхши йўлга қўйилмаган. Корхоналар дирекциялари юксак техник хусусиятларга эга бўлган маҳсулотларни давлат «Сифат белгиси»ни беришга тақдим этиш ҳақида етарли қайғурмаяптилар.

Партия ташкилотлари маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган ташкилий-техникавий ва инженерлик планларининг ўз вақтида амалга оширилиши устидан назоратни бўшаштириб юборганлар.

Ўзбекистон КП область комитети корхоналар раҳбарлари ва партия ташкилотларига 1969—1970 йилларда бир кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топшириладиган буюмлар ҳажмини умумий маҳсулотнинг 90—92 процентга етказишни таклиф этди. Айни вақтда ишлаб чиқариш-техника базасини такомиллаштириш, эскириб қолган асбоб-ускуналарни ўз вақтида янгилаш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, инженер-техник ходимлар, ихтирочилар ва рационализаторларнинг тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, буюмларнинг мустаҳкамлиги ва чидамлилигини оширишдаги ролини кучайтириш бўйича чоралар кўриш вазифаси юклатилди.

Партия ташкилотларига нуқсонсиз маҳсулот тайёрлаётган энг яхши ишчиларнинг илғор тажрибасини кенг оммалаштиришни таъминлаш, цехлар коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақа натижалари якунланаётганда маҳсулот сифатини энг асосий кўрсаткичлардан бири тариқасида ҳисобга олиш топширилди. Саратов саноатчилари усулини жорий қилишнинг бориши ҳақидаги масалани корхоналарнинг партия-хўжалик активларида, очиқ партия ёки ишчилар йиғилишларида муҳокама қилиш тавсия этилди.

«Доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат совғаси билан кутиб оламан», дейди Октябрь революцияси номидаги вагон-ремонт заводи пайвандчиси Д. Ниғнеев. У шу кунларда кунлик топшириқларни муттасил ортиғи билан бажаришга эришмоқда.

А. Абалян фотоси.

БУНЁДКОРЛАР

«Навоий» кўчаси кундан-кунга гўзаллашиб бормоқда. Бу ерда қад кўтараётган кўркам маданий-маиший ва турар-жой бинолари кўча ҳуснига-ҳусн бўлмоқда.

159-трестга қарашли 13-қурилиш бошқармасининг аҳил коллективи бу ишда муносиб ҳисса қўшмоқда. Ҳозир 60 оилага мўлжалланган 7 қаватли турар-жой биноси қурилиши тез суръатлар билан олиб бориляпти. Бинонинг пастки қаватида эса озиқ-овқат магазини жойлашади.

Ҳозир бинонинг сўнгги қаватида монтаж ишлари жадал бормоқда.

— Бригадамиз аъзолари, — дейди монтажчилар бригадасининг бошлиғи Владимир Гусев, — 10 кишидан иборат. Уларнинг кўпчилиги комсомол-ёшлардир. Биз ўз зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни бажариш арафасидамиз.

Бу ерда монтажчилар бригадаси билан елкама-елка туриб меҳнат қилаётган электр пайвандчилар бригадаси аъзолари ҳам қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Бинонинг сўнгги 4-қаватига кўтариламиз. Прораб Юрий Повни учратдик.

— Бу улкан бино, — дейди прораб, — йирик панелдан қурилмоқда, унда турмуш учун зарур бўлган ҳамма имконият бўлади.

Бунёдкорлар объектни шу йилнинг учинчи кварталида қўлдан чиқаришни мақсад қилиб қўйганлар.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ.

СИЁСИЙ КАБИНЕТ БОШЛИҚЛАРИ СЕМИНАРИ

Партия ва комсомол маорифи ўқувини ташкил этишда сиёсий маориф кабинетлари асосий методик марказ ҳисобланади.

Сўнгги йилларда йирик саноат корхоналари, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари ҳузурида жамоатчилик асосида ташкил этилган сиёсий маориф кабинетлари коммунистлар, комсомоллар ва партиясиз ходимларнинг марксизм-ленинизм асосларини системали ўрганишларига яқиндан кўмаклашмоқда. Ҳозир областимизда 138 та ана шундай кабинет бор.

Область сиёсий маориф уйи жамоатчилик асосида иш олиб борадиган кабинетларнинг бошлиқлари учун семинар-кенгаш ўтказди.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси ҳузуридаги партия тарихи институти илмий ходими В. А. Ананьевнинг «В. И. Ленин — улуғ ва камтар сиймо», область партия комитети лекторлар группасининг бошлиғи Т. Н. Салоҳиддиновнинг «Халқаро аҳвол», Сиёсий маориф уйи консультанти Д. И. Усмоновнинг «В. И. Ленин ғоявий меросини ўрганайлик» темаларидаги лекцияларини эшитдилар.

Семинарда сиёсий кабинет бошлиқлари ўз иш тажрибаларини ўртоқлашдилар. Бўка районидаги «1-Пискент» пахтачилик совхози партия ташкилотининг сиёсий кабинети бошлиғи Каримова олиб борилаётган сиёсий ва оммавий ишлари ҳақида батафсил сўзлаб берди. Совхоз партия ташкилоти ҳисобида турувчи 200 га яқин коммунист, шунингдек комсомоллар ва партиясиз ходимлар сиёсий ўқишга жалб этилган. Марксизм-ленинизм асослари мактабларида КПСС тарихи, сиёсий иқтисод курслари бўйича машғулотлар олиб борилмоқда.

Коммунистлар ва партиясизлар, комсомол ва ёшлар ўқишини ташкил этиш соҳасидаги Янгиобод шаҳар партия комитетининг ҳам тажрибалари диққатга лойиқ. Сиёсий маориф кабинети бошлиғи ўртоқ П. А. Федоров семинарда партия кабинети комсомол ўқишига қандай раҳбарлик қилаётганлигини айтиб берди. Партия кабинетида комсомол ўқиши бўйича алоҳида жой ажратилган. Ўқувнинг форма ва методларига оид программалар, брошюралар, айрим дарсликлар қўйилган. Шаҳар партия комитети энг яхши коммунистлардан 9 кишини комсомол ўқишига пропагандист қилиб тайинлаган.

Семинарда Ўрта Чирчиқ районидаги «Ташплемсовхоз» партия кабинети бошлиғи Сергей Ан, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозидан Хўжаев, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасидан Е. Н. Полканова ва бошқалар ўқувни намунали ташкил этишга оид кўпгина қизиқарли фикрлар айтишди.

И. БОБОХОНОВ.

Тошкент граммпластинкалар заводи коллективи доҳиймиз Владимир Ильич Ленин нутқи, унинг севган куй ва қўшиқлари ёзилган 25 мингдан ортиқ граммпластинкалар комплектини республикамиз савдо тармоқларига етказиб берди. Суратда: бош технолог Ю. Сокол ва ишчи А. Матицина маҳсулотни кўздан кечиришмоқда.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ).

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ТОШКЕНТ — ИВАНОВО

Областимиздаги қатор корхоналар коллективлари Ивановодаги касбдошлари билан бир неча йилдан буён ўзаро мусобақалашиб келмоқдалар. Бундай ҳамкорлик яхши самара бермоқда.

Ҳамкасблар бир-бирларининг ҳузурларига тез-тез ташриф буюриш орқали ишлаб чиқаришга оид янгиликларни ўртоқлашмоқдалар, бир корхонада вужудга келган прогрессив технология, меҳнатни ташкил этишнинг илғор усуллари иккинчи корхонада тез жорий қилинмоқда. Бу эса ишлаб чиқаришнинг юксалишига, техника-иқтисодий кўрсаткичларининг яхшиланишига олиб келмоқда.

Республикамиз пойтахтидаги «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективи ҳам ана шундай дўстона ҳамкорликда фаол иштирок этмоқда. Чеварлар Иваново шаҳридаги 3-тикувчилик заводи коллективи билан ўзаро мусобақалашишяпти. Мусобақа шартлари икки ўртада келишиб олинган. Уларнинг бажарилиши ҳақида ҳар квартал охирида бир-бирларига маълумот беришади.

Иккала корхона коллективлари ўзаро делегациялар юбориб туришади. Яқинда «Юлдуз»-фирмаси вакиллари ҳамкасблари ҳузурида бўлишди. Улар бир ҳафта мобайнида тикувчилик заводи ишлаб чиқариши, ҳамкасблари қўлланаётган илғор иш усуллари, тикишаётган кийим-кечакларнинг янги нусҳалари билан танишишди.

— Ивановолик чеварлар ҳузурида бўлиб кўпгина янгиликларни кўрдик, — дейди делегация раҳбари, фирма директорининг ўринбосари ўртоқ Қ. Пўлатов. — Биз барча ишлаб чиқариш жараёнлари билан танишдик, меҳнатни илмий ташкил этиш соҳасида мусобақадошларимиз тўплаган тажрибани ўргандик. Янги мураккаб агрегатлардан унумли фойдаланиш соҳасидаги ютуқларини биз билан баҳам кўришди. Айни вақтда тикувчиларимиздан Солиҳ Абдуюсупов, Малика Юнусовалар ўз иш усулларини касбдошлари олдида намойиш қилдилар. Ўз касбини пухта эгаллаган, унинг икир-чикирларигача яхши биладиган бу илғорларимизнинг тажрибаси ивановоликларга жуда манзур бўлди.

Мусобақа шартларининг текширилиши шуни кўрсатдики, иккала мусобақадош коллектив ўзаро ҳамкорликда ишлаб, ўтган хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлашипти. Маҳсулот тайёрлаш ва уни реализация қилиш ортиғи билан адо этилди. Ўндан ортиқ янги фасондаги кийим-кечакларни тикиш йўлга қўйилди. Тошкентлик чеварлар тикаётган болалар ҳамда катталарнинг мавсумий костюмлари ивановоликларнинг юксак баҳосини олди. Ўз навбатида «Юлдуз» чеварлари ҳам мусобақадошларининг қатор янги, хушбичим фасонли костюмларини тикишни йўлга қўйдилар.

Тошкентлик чеварлар ҳамкорликни кучайтириш эвазига кийим-кечакларнинг сифатини яхшилашга ҳам муваффақ бўлишмоқда. Кўпчилик кийимлар харидорлар томонидан бетўхтов сотиб олиняпти. Шунинг учун маҳсулот реализация қилиш планлари янги йилнинг ўтган ойларида ҳам муваффақиятли адо этилди. Мусобақадошлар тажрибасини қўлланиш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан курашни қизитиш туфайли январь ва февраль ойлари топшириқлари 101 процентдан адо этилди. Тикувчилар март ойида ҳам баракали ишлашди. Квартал планини муддатидан 3 кун илгари 102,2 процент қилиб бажардилар. Савдо шохобчаларига топшириқдагидан ташқари юзлаб турли-туман кийим-кечаклар етказиб берилди.

Фирмадаги қатор цехлар коллективлари ишлаб чиқаришни юксалтиришда катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Айниқса, 6 ва 7-цех чеварларининг меҳнат зафарлари тақдирга сазовордир. Улар давлат планларини муваффақиятли бажариш билан корхона ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг яхшиланишига ижобий таъсир кўрсатишяпти. Шу цехларда ишлаётган Тамара Йўлдошева, Ҳафиза Акбарова ўртоқлар каби ўнлаб меҳнатсеварлар нормани 120 процентга етказиб бажаришяпти.

Шу кунларда корхона ҳар бир тикувчиси, ҳар бир инженер ходими беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган мажбуриятини тўла-тўкис бажаришга бел боғлаган. Улар ҳақиқатан ҳам катта марраларни кўзлаб, меҳнат қилишяпти. Йил давомида пландагидан ташқари кўплаб маҳсулот тайёрлаш, 700 минг киловатт-соат электр қуввати тежаб қолиш, костюмларнинг бир неча янги нусҳаларини тайёрлашни йўлга қўйишга аҳд қилишди.

Чеварлар албатта эл-юрт олдида берилган бу ваъданинг уддасидан чиқишади. Ивановолик ҳамкасблари билан тобора мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлик ҳам бунга хизмат қилади.

М. МИРПЎЛАТОВА.

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИДАГИ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАШНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

Ҳунар-техника ўқув юртларининг штатларига директорнинг маданий тарбиявий ишлар билан шуғулланувчи ёрдамчиси лавозими ўрнига директорнинг таълим-тарбия ишлари билан шуғулланувчи ўринбосари лавозими киритилади.

Марказий ва маҳаллий газеталар, журналларнинг редакцияларига, тегишли министрликлар ва идораларга мамлакатдаги ҳунар-техника таълимини ёзма ва оғзаки пропаганда қилишни яхшилаш, ҳунар-техника ўқув юртларидаги ўқувчиларнинг таълимига, меҳнатига ва турмушига бағишланган бадиий асарлар, кинофильмлар чиқаришни, спектакллар миқдорини, радио ва телевизион эшиттиришларни кўпайтириш тавсия этилди.

ВЛКСМ Марказий Комитети, иттифоқдош республикалар комсомол Марказий Комитетлари, ўлка ва область комсомол комитетларига ҳунар-техника ўқув юртларидаги комсомол ташкилотлари ишини яхшилаш, ўқувчиларга таълим ва тарбия беришда уларнинг ролини ошириш, ўқувчилар ўртасида тарбиявий ишни кучайтириш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш топширилди.

Партия ва совет органларига, СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетига ҳунар-техника таълими системасидаги ўқув юртлари учун инженер-педагог ходимлар танлаш ва уларни тарбиялаш ишини яхшилаш ҳамда ҳунар-техника билим юртларини олий маълумотли муаллимлар билан ва қоида тариқасида ўрта махсус ёки олий маълумотли ишлаб чиқариш таълими усталари билан таъминлаш чораларини кўриш таклиф қилинди.

Ишлаб чиқариш таълими усталарининг илғор корхоналарда, қурилишларда ва бошқа ташкилотларда стажировкасини ўтказишга руҳсат берилди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетига ҳунар-техника таълими ўқув юртлари учун инженер-педагог ходимлар тайёрлашга доир тадбирлар тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқиб, тақдим этиш топширилди.

СССР министрликлари ва идоралари, СССР Педагогика фанлари академияси техника тараққиёти муносабати билан ишчиларнинг касб-ҳунар составида рўй бераётган ўзгаришларни ўрганиш, ҳамда халқ хўжалиги тармоқларининг эҳтиёжларини ҳисобга олиб, малакали меҳнат ишчиларини тайёрлаш истиқболларини аниқлаш соҳасида тегишли илмий тадқиқот институтларида ва олий ўқув юртларида олиб борилаётган илмий ишлар тематикасини кенгайтиришлари лозим.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва идораларига, шунингдек, СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетига халқ хўжалиги тармоқларининг ривожланишига мувофиқ равишда ҳунар-техника ўқув юртлари шохобчасини кенгайтиришни ва уларни мамлакатнинг иқтисодий районларида тўғри жойлаштиришни таъминлаш; йирик корхоналар лойиҳасини тузаётган вақтда ҳунар-техника ўқув юртларини қуриб, уларни биринчи навбатда ишга туширишни кўзда тутиш; ўқувчилар учун ётоқхоналар қуриш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф этилди.

Ҳунар-техника ўқув юртларининг янги қуриладиган бинолари ўқув йили бошланадиган вақтда фойдаланиш учун топширилиши лозим, деб белгилаб қўйилди.

Ҳунар-техника ўқув юртларини замонавий машина — ускуналар, приборлар ва механизмлар билан таъминлаш чоралари ҳам кўзда тутилди. Корхоналар, қурилишлар, совхозлар ва ташкилотларнинг ҳунар-техника ўқув юртларига биноларни текин бериб қўйишларига, таълим мақсадлари учун, шунингдек ишлаб чиқариш таълими жараёнида корхоналар ва ташкилотларнинг буюртмаларини бажариш учун зарур бўлган машина — ускуналар, приборлар, асбоблар ва материалларни ажратиб беришларига руҳсат этилди.

Совет ва хўжалик органлари ҳунар-техника таълими системасидаги ўқув юртларини битириб чиқаётган ёш ишчиларни қабул қилиб олишга ўз вақтида тайёргарлик кўрилишини таъминлашлари, уларнинг ўзлари олган ихтисос ва малакага мувофиқ равишда ишлашлари учун зарур шарт-шароитни яратиб беришлари, ёш ишчиларнинг маданий-техникавий жиҳатдан ўсишларига ҳар томонлама кўмаклашишлари лозим.

Иттифоқдош республикаларда ҳунар-техника таълимини ривожлантириш хусусиятларини ҳар томонлама ҳисобга олиш, шунингдек халқ хўжалиги тармоқлари учун малакали ишчилар тайёрлашни ташкил этиш масалаларини ўрганиш мақсадида СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитетида комитет раиси, комитет раисининг ўринбосарлари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети раислари, СССР министрликлари ва идораларининг вакилларидан иборат составда кенгаш тузилади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ишонч билдириб айтдиларки, партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари, министрликлар ва идоралар халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун малакали ишчилар тайёрлашни ва ишчилар синфининг янги бўғинини коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилаш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар.

Курортологларининг Бутуниттифоқ кенгаши

16 апрелда Тошкентда очилган Бутуниттифоқ кенгаши курортология проблемаларига бағишланди. Бу кенгашни курортология ва физиотерапия марказий институтининг директори, медицина фанлари доктори Ю. Е. Данилов очди. СССР Медицина Фанлари академиясининг мухбир аъзоси А. Н. Обросов 1968 йилда курортология ва физиотерапия соҳасида ўтказилган илмий-тадқиқотларнинг якунлари ҳақида ва совет мамлакатида соғлиқни сақлаш ишларининг шу соҳасида ишлаб чиқилган тавсиялар тўғрисида доклад қилди.

Шундан кейин иттифоқдош республикалардаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтларининг директорлари мамлакатнинг турли районларида курортга айлантирилиши мумкин бўлган жойларни бундан буён ҳам аниқлаш ва улардан самарали фойдаланиш соҳасида бир йил ичида ўтказилган тадқиқот якунлари тўғрисида ҳисоб бердилар.

Кенгаш бир неча кун давом этади. (ЎзТАГ).

ПАРРАНДАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

Бу йилги қиш ҳақиқатан ҳам чорвадорлар учун оғир ва машаққатли келди. Қанчадан-қанча қийинчиликлар бўлди, бирмунча қўй нобуд бўлди. Шу кунларда азамат чорвадорлар қишда юз берган қийинчиликларни бартараф этиш, нобуд бўлган қўйлар ўрнини тўлдириш, чорва туёғини тўла сақлаб қолиш ва ошириб юбориш учун астойдил ишламоқдалар. Шу ниятда баҳорги қўзилатиш мавсумини қизғин бошлаб юбордилар.

Ўз қўраларидаги қўйларни омон сақлаб қолган илғор чўпонлар ҳозирданоқ яхши натижаларга эриша бошладилар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Коммуна» колхозининг чорвадорлари шу кунларда баҳорги қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказмоқдалар. Чунончи, колхозининг пешқадам чўпонларидан Ч. Аҳмедов ўз қўрасидаги 600 бош қўйни қишдан омон олиб чиқди. У план бўйича бу йил мавжуд совлиқлардан 183 та қўзи олиши керак. Ҳозиргача 200 та қўзи олиб, планини 109 процент қилиб адо этди. Шунингдек, С. Муждабоев, Э. Йўлдошев сингари чўпонлар ҳам қўзи олиш планларини ошириб бажардилар. Колхоз бўйича жами 2774 та қўзи олиш керак бўлса, ҳозиргача олинган қўзилар сони 1725 тага етди.

Қўшни «Гулистон» колхози чорвадорларининг ишлари ҳам ниҳоятда қизиган. Кетма-кет қўзилаб турган қўйлар чўпонларга тиним бермайди. Уларнинг бу йилги аҳдлари — қўйлардан 2545 та қўзи олишдир. Ҳозиргача бу колхознинг фидокор чўпонлари 1642 та қўзи олиб, ҳаммасини сақлаб қолдилар. Шундан 42 бош қўй эгизак туғди. Чўпонлар буни «барака» дер эканлар. Уларнинг иши шунақа баракали бўлаяпти.

Булар шубҳасиз яхши ва қувончлидир. Бироқ, Юқори Чирчиқ районида паррандачилик соҳасида қилинаётган ишларни кўнгилдагидек деб бўлмайди. Айниқса, 12-«Юқори Чирчиқ» совхози сингари хўжаликларда қилинаётган ишлар кишини ранжитади.

Бу совхозда 1966 йили 321 минг дона тухум етиштирилиши керак эди. Ҳақиқатда эса бор-йўғи 185 минг дона тухум етиштирилди. 1968 йилда пландагидан 149 минг дона кам тухум тайёрланди. Бу совхозда энг ачинарли аҳвол етиштирилаётган тухумнинг таннархи ниҳоятда қимматлигидадир. Бу ерда ҳар бир дона тухумнинг таннархи 14 тийинга тўғри келади.

Бундай аҳволнинг юз беришига паррандачиликка етарли эътибор берилмагани, сотиб олинган жўжалар тўла сақлаб қолинмаётгани сабаб бўляпти. 1968 йилда совхознинг товуқчилик фермаси учун 12 мингта жўжа сотиб олинган эди. Йил охирида шундан бор-йўғи 4000 таси қолди. 8000 та жўжа нобуд қилиб юборилди.

Юқори Чирчиқ район ишлаб чиқариш бошқармаси тухум етиштириш планининг бажарилмай келаётганини ҳисобга олиб, паррандачиликни ривожлантиришга қаратилган махсус тадбир ишлаб чиққан. Бу тадбирга мувофиқ 1966 йили районда товуқлар сони 30533 та бўлса, 1970 йилга бориб 61500 тага етиши керак. Бунинг учун зарур бўлган озуқа базаси яратиш, бинолар қуриш каби тадбирлар кўзда тутилади. Бу, шубҳасиз, яхши.

Аммо, район ишлаб чиқариш бошқармаси белгилаган тадбирга 12-совхоз раҳбарлари риоя қилиб, шу асосда иш олиб бормаётирлар. Бошқарманинг планига кўра, 12-совхозда бу йил товуқлар сони 10 мингтага етказилиши керак. Лекин, совхозда ҳозир 4000 та товуқ бор. Совхоз директори Ғулом Олимжоновнинг айтишига қараганда, бултур декабрда 2000 та жўжа олинган. Шу жўжалар тухумга кирса товуқлар сони 6000 тага етади, холос. Бошқарманинг тадбирларига кўра, 720 минг дона тухум етиштириши керак. Директор эса «500 минг дона тухум етиштирамиз», дейди.

Хуллас, «Уйдаги гап кўчага тўғри келмайди» деганларидек, совхоздаги ишлар бошқарма томонидан белгиланган тадбирларга мос келмаяпти. Совхоз раҳбарлари «паррандачилик соҳасида бирмунча ишлар қилинаяпти» десалар ҳам, лекин ишда жиддий силжиш сезилаётгани йўқ.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

СОЦИАЛИЗМДА ТОВАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ АСОСЛАРИ МАКТАБИНИНГ ПРОПАГАНДИСТ ВА ТИНГЛОВЧИЛАРИГА ЁРДАМ

Бугун марксизм-ленинизм асослари мактабининг пропагандист ва тингловчиларига ёрдам тариқасида «Социализмда товар ишлаб чиқариш» темаси бўйича методик маслаҳат берамиз.

Материал Ўзбекистон КП Тошкент область ва Тошкент шаҳар комитетларининг Сиёсий Маориф уйи ҳузуридаги методик кенгаш томонидан тайёрланган.

Бу темани ўрганишда марксизм-ленинизм асослари мактаби программаси бўйича қуйидаги масалаларни ёритиш тавсия этилади.

Социализм даврида товар ишлаб чиқаришнинг хусусиятлари:

Социалистик хўжаликда пул:

Планли хўжаликда қиймат қонунининг роли.

Социализм даврида товар ишлаб чиқаришнинг хусусиятлари. Пропагандист аввало товарни таърифлаб бериши, ундан сўнг товар ишлаб чиқаришнинг социализм учун аҳамиятини ёритиб бермоғи лозим. Сўнгра, унинг хусусиятлари батафсил гапириб берилади.

Социалистик жамият корхоналарида — завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар сотилади ва сотиб олинади, яъни улар товар формасини олади. Демак, социализм ҳам капитализмдагидек товар ишлаб чиқаришга асосланган хўжаликдир. Аммо социализмда товар ишлаб чиқариш ўзига хос хусусиятларга эга. Бу хусусиятлар ижтимоий ишлаб чиқаришнинг характери ва ҳукмрон иқтисодий муносабатлар билан белгиланади.

Социализмда товар ишлаб чиқаришнинг асосий хусусияти шуки, **бу ерда ишлаб чиқариш воситаларига ва шу туфайли яратилган маҳсулотга ижтимоий мулкчилик мавжуд.**

Ундан ташқари, ишлаб чиқариш воситалари социалистик корхоналараро муомалада бўлиб, айрим шахсларга сотилмайди. Худди шунингдек, ер, завод, фабрика, электростанция, колхоз, совхоз ишчи кучлари товар эмас, муомала процессига ҳам тушмайди.

Социалистик товар ишлаб чиқаришнинг яна бир муҳим хусусияти шуки, бу системада товар ишлаб чиқариш **планли равишда уюштирилади.** Планлаштирувчи органлар товар ишлаб чиқариш ҳажмини илгари белгилаб бериш имкониятига эгадирлар. Социализмда товар ишлаб чиқариш, капитализмдагидек юқори фойда олишни эмас, балки жамият аъзоларининг талабларини мумкин қадар тўлароқ қондириш учун хизмат қилади.

Социализмда товар мавжуд экан, демак унинг ўзига хос хусусиятлари: **истеъмол қиймати ва алмашув қиймати мавжуд.** Чунки муайян товарни ишлаб чиқариш учун сарфланган меҳнатнинг икки томони — конкрет ва абстракт томонлари бор. Лекин капитализмга қараганда социализмдаги товар хусусиятлари бир-биридан тубдан фарқ қилади.

Маълумки, капитализмда товарнинг истеъмол қиймати билан қиймати ўртасида антогонистик зиддият бўлиб, у маълум товарларнинг ҳаддан ташқари ишлаб чиқарилиши натижасида иқтисодий кризислар рўй беради. Социализмда эса товар хусусиятлари ўртасида зиддият йўқ, чунки ишлаб чиқариладиган товарларнинг истеъмол қиймати (ҳажми, сифати, турлари) ва қиймати (яъни баҳоси) илгари планлаштирилади.

Аммо, бу ерда тингловчилар эътиборини социализмда товар хусусиятлари ўртасида ҳеч қандай зиддият йўқ деган фикр чиқмаслигига жалб қилиш керак. Социализмда ҳам маълум ишлаб чиқарилган маҳсулотлар — товарлар реализация тўсқинликларига учрайди. Товарларга бўлган **талаб** ва **таклиф** ўртасида номувофиқлик пайдо бўлади. Бу қийинчиликлар жамият томонидан, унинг ижроия органи бўлган давлат муассасалари томонидан ўрганилади ва ҳал қилинади.

Янги хўжалик ислоҳоти ишлаб чиқаришни планлаштиришга муҳим янгиликлар киритмоқда. Жумладан, **ялпи маҳсулот**ни планлаштириш ўрнига **реализация қилинадиган маҳсулот** ҳажмини планлаштиришни айтиш мумкин. Эндиликда товар ишлаб чиқарувчи корхоналар зиммасига фақат маҳсулот ишлаб чиқаришгина эмас, шу билан бирга бу маҳсулотларни реализация қилиш иши ҳам топширилади. Бу принцип корхоналарнинг маҳсулот сифатини яхшилаш, баҳосини пасайтириш тадбирларини кўришдан манфаатдор бўлишни таъминлайди.

2. Социалистик хўжаликда пул. Пропагандист пулнинг моҳиятини эслатиб, сўнгра капитализмда ва социализмда пул хизматларини тушунтирса яхши бўлади. Социалистик ижтимоий ишлаб чиқариш товар формасида бўлар экан, унга, яъни товар хўжалигига, товар муомаласига хизмат қиладиган восита — **пулдир.** Лекин социализмда пулнинг моҳияти, вазифалари капитализмдагидан тубдан фарқ қилади.

Маълумки, капитализмда пул хусусий товар ишлаб чиқарувчилар ўртасидаги товар алмашув муносабатларини ифодалайди. Пул буржуазия учун капитал сифатида хизмат қилади, яъни меҳнаткашларни эксплуатация қилиш воситасидир. Социализмда эса пул социалистик, планли товар ишлаб чиқарувчи корхоналар ўртасидаги алмашув муносабатларини ифодалайди. Шунингдек, социализмда ҳар бир жамият аъзоси ўз меҳнатига яраша пул шаклида иш ҳақи олади ва унга давлат, кооператив савдо муассасаларидан истеъмол буюмларини — товарларни сотиб олади.

Пулнинг биринчи вазифаси шундан иборатки, у товарлар **қийматини ўлчовчи воситадир.** Товар қийматини фақат пул билан ҳисоблаш мумкин. Қийматни пул билан ифодалаш баҳо дейилади.

Пулнинг иккинчи функцияси — **у муомала воситасидир.** Ишчилар, деҳқонлар ва хизматчилар ўз пул даромадларига савдо муассасаларидан товарлар сотиб оладилар. Граждандар билан савдо шохобчалари ўртасидаги олди-сотди процесси пул ёрдами билан амалга оширилади.

Пулнинг учинчи функцияси шуки, у тўлов воситасидир. Пул тўлов воситаси сифатида ишчилар ва хизматчиларга иш ҳақи бериш, солиқлар, квартира ҳақи, пенсия, ёрдам, стипендия тўлаш хизматини бажаради. Социалистик корхоналар, муассасалар ўртасидаги шартнома орқали юритиладиган счётларни ҳам пулнинг шу тўлов функцияси орқали бажарилади.

Пул **социалистик жамғариш** ва **меҳнаткашларнинг жамғармаларини тўплаш воситасидир.** Социализмда ҳар бир корхона ва давлат маблағларни жамғариб, уни ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш учун сарфлайди. Шунингдек, давлат пул жамғармаси маданий ва маиший муассасаларни йўлга қўйиш, мудофаа ишини мустаҳкамлаш учун ҳам сафарбар этилади. Меҳнаткашларнинг жамғармалари эса маълум қимматбаҳо буюмларни сотиб олиш учун сарф этилади. Бу унинг тўртинчи функцияси.

Пулнинг бешинчи функцияси шундаки, у жаҳон пули вазифасини бажаради. Социалистик мамлакатлар бир-бирлари билан, шунингдек, бошқа системадаги мамлакатлар билан савдо муносабатларида бўладилар. Ташқи савдо бўйича ҳисоб-китоб фақат табиий пул—олтин асосида юритилади. Пулнинг мана шу табиий олтин сифатида халқаро савдо ва бошқа тўловлар хизматини бажариши унинг жаҳон пули функциясини ташкил этади.

Социалистик экономикани нормал ҳолатда ривожлантириш учун пул барқарор бўлиши зарур. Пул муомаласини тартибга солиб туриш халқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг энг муҳим вазифалари жумласига киради.

Социализмда ҳам **пул муомаласи қонуни** бор. Бу қонун қанча миқдорда пул чиқариш кераклигини белгилаб беради. Мазкур қонун асосида муомала учун зарур бўлган пул миқдори аниқланади. Пулнинг миқдори эса муомалада бўлган товарлар баҳоларининг суммасига тўғри пропорционал ва ҳар бир пул бирлигининг оборот тезлигига тескари пропорционалдир.

Пул муомала қонунини эътиборга олиб, пулнинг барқарорлигини таъминлаш мумкин. Шунинг учун муомаладаги товар массаси билан пул массаси пропорцияси доимо кузатиб борилмоғи лозим. Айни вақтда, ҳаддан ташқари кўп миқдорда пул чиқарилса, товар баҳоларининг кўтарилишига олиб келади. Баҳоларнинг кўтарилишига йўл қўймаслик учун ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, товарлар сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини ошириш чораларини кўрмоқ лозим. Пул муомаласининг қонуни ана шулардан иборат.

3. Планли хўжаликда қиймат қонунининг роли. Социализмда товар-пул муносабатлари мавжуд экан, шунингдек **қиймат қонуни** ҳам катта аҳамиятга эга. Бу ерда қиймат қонуни товар ишлаб чиқаришнинг қонуни эканлигини эслаш керак. Сўнгра бу қонун талабларини тушунтиришга ўтилади. Қиймат қонуни талаблари шундан иборатки, ҳар бир товарни ишлаб чиқариш учун **ижтимоий зарурий меҳнат** сарфланса, асосида баровар меҳнат бўлган товарларга **тенг баҳо** қўйилсагина улар бир-бирлари билан айирбошланмоғи лозим. Қиймат қонуни талаби, оддий қилиб шундай дейиш мумкинки, энг кам харажат қилган ҳолда энг кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга эришиш ва товарларнинг қийматига қараб уларнинг баҳосини белгилашдан иборат.

Қиймат қонуни ўз таъсирини энг аввало баҳо орқали юритади. Баҳо қиймат билан белгиланади. Шунинг учун Владимир Ильич Ленин қиймат қонуни энг аввало баҳо белгилаш қонунидир, деган эди. Баҳо мумкин қадар ижтимоий-зарурий меҳнатни ўзида акс эттирса, қиймат қонуни талабига риоя қилган бўлади.

Қиймат қонуни талаби ва таъсирини қандай эътиборга олиш ва ишлаб чиқаришга тадбиқ қилиш кераклигига астойдил эътибор бериш керак.

Биринчидан, қиймат қонуни **меҳнат унумдорлигини** ўстиришдан корхоналарни моддий манфаатдор қилиб қўяди. Маълумки, ҳар бир корхона ишлаб чиқаришда индивидуал меҳнат сарфлайди, маҳсулотлари эса индивидуал қийматга эга бўлади. Лекин ҳар бир корхона ишлаб чиқарилган маҳсулотларини ижтимоий зарурий меҳнат, яъни ижтимоий қиймат асосида белгиланган баҳо билан реализация қилади. Илғор корхоналарнинг индивидуал қиймати ижтимоий зарурий қийматдан пастдир. Чунки, илғор корхоналар меҳнатни ташкил қилишда, техникадан фойдаланишда бирмунча афзалликларга эгадирлар.

Демак, улар келгусида ҳам, техникани янада ривожлантириш, ишлаб чиқаришни кенгайтириш, ишчиларнинг моддий, маданий турмушини янада яхшилаш имкониятларига эга бўладилар. Аксинча, индивидуал қиймати ижтимоий қийматдан баланд бўлган корхоналарнинг самарадорлиги паст бўлади.

Меҳнат унумдорлигини ўстиришда асосий йўл —янги такомиллашган, юқори унумли техникадан фойдаланишдир. Демак, қиймат қонуни техника процессига ҳам бевосита таъсир қилар экан. Бу масалани тушунтиришда конкрет, маҳаллий мисоллардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Иккинчидан, қиймат қонуни ишлаб чиқариш тармокларнаро **капитал маблағларни** сарфлашга таъсир қилади. Маълумки, баъзи тармоқларга капитал маблағ кўпроқ сарф этилади. Масалан, машинасозлик, электроэнергетика, химия саноати, нефть ва газ ишлаб чиқариш ва ҳоказолар. Чунки бу тармоқлар маҳсулотига эҳтиёж катта. Бу тармоқларнинг самарадорлиги бошқа тармоқларга нисбатан анча юқори. Масалан, нефть ва газ чиқариш кўмир қазиб чиқаришга нисбатан бирмунча арзон тушади.

Демак, қиймат қонуни кам харажат қилган ҳолда қайси тармоқ маҳсулотларини кўпроқ ишлаб чиқаришга ва шу тармоқларга капитал маблағ сарфлашга таъсир кўрсатар экан.

Учинчидан, қиймат қонуни жамият **ишлаб чиқарувчи кучларини территориал жойланишига** ҳам таъсир кўрсатади. Масалан, қайси районларда қандай маҳсулотларни кам харажат қилган ҳолда кўпроқ ишлаб чиқариш мумкин? Айтайлик, Сибирь дарёларида қурилган ГЭСлардан олинадиган электроэнергия бошқа районлардагига нисбатан анча арзон тушади. Планлаштирувчи органлар хўжаликни планлаштириш ишида қиймат қонуни талабини ва бошқа қонунлар талабларини инобатга олишлари лозим.

Қиймат қонуни ва шу каби бошқа социалистик қонунлар талаби ва таъсири хўжалик ҳисоби орқали амалда кўринади. Чунки хўжалик ҳисобида ишлаб чиқаришдаги харажат ва даромадлар, маҳсулот таннархи ва фойда тўла ҳисобга олинади. Улар эса қиймат қонунини ифодаловчи категориялардир.

Социализмда қиймат қонуни хўжаликнинг планли равишда ривожланиш қонуни билан чамбарчас боғланган. Шу туфайли қиймат қонуни талаби ва таъсиридан стихияли эмас, балки планли, онгли равишда фойдаланилади. Юқорида айтилганидек, қиймат қонуни ўз таъсирини энг аввало баҳо орқали юритади. Баҳо эса социализмда тасодифан эмас, балки планли равишда белгиланади.

Н. УТКЕЛБОЕВ,
доцент.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

МОСКВА. М. В. Фрунзе номли Совет Армияси Марказий Уйида фотовиставка очилди. Унда СССР нинг Узоқ Шарқ чегараларида хизмат қилаётган совет қўшинларининг кундалик ҳаёти ва ҳарбий хизмати акс эттирилган. Виставкада намойиш этилаётган суратлар ичида 1969 йил 2 мартда Даманский оролида Хитой иғвогарлари билан бўлган қуролли тўқнашувда қаҳрамонларча жанг олиб борган қўшинларимизнинг фотосуратлари ҳам бор. Суратда: душман билан бўлган жангда қаҳрамонлик кўрсатган старший лейтенант В. Бубенин командирлик қилаётган застава аъзолари.

(ТАСС фотохроникаси).

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР КИНОФИЛЬМЛАРИНИНГ ФЕСТИВАЛИ

ДЕҲЛИ, 16 апрель. (ТАСС). Ҳиндистон пойтахтида В. И. Ленинг туғилган кунининг 99 йиллигига бағишланган социалистик мамлакатлар кинофильмлари фестивали очилди. Совет маданияти уйи биносида ўтказилаётган кинофестивалда Болгария, Венгрия, Вьетнам Демократик Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Куба, Монголия, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи ва Чехословакия кинокартиналари намойиш қилинмоқда.

ПХР БИЛАН ПЕРУ УРТАСИДА ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИ

ВАРШАВА, 16 апрель. (ТАСС). Польша Халқ Республикаси ва Перу республикаси ҳукуматлари ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ҳамкорликни ривожлантириш истагига амал қилиб, шу йил 14 апрелдан бошлаб дипломатия муносабатлари ўрнатишга қарор қилдилар, деб хабар беради ПАП агентлиги. Варшава ва Лимада элчихоналар даражасида дипломатик ваколатхоналар вужудга келтирилади.

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ ТУҲФАСИ

ХАНОЙ, 16 апрель. (ТАСС). Ханой Совет хотин-қизлари комитетининг «Лазарев» теплоходида келтирилган совғаларини Вьетнам хотин-қизларига топшириш маросими ўтказилди. Бу совғалар орасида 50 тонна қанд-шакар, 25 тонна гуруч, 18 тонна қуруқ ва қуюлтирилган сут, 62 минг метр газлама, дори-дармонлар солинган яшиклар, мактаб анжомлари ва бошқа товарлар бор.

Совет хотин-қизлари делегациясининг бошлиғи, уруш ветеранлари Совет комитети президиумининг аъзоси М. Чечнева шу маросимда нутқ сўзлаб, Вьетнам хотин-қизларига совет хотин-қизларининг ва бутун Совет Иттифоқи халқининг энг қизғин ва энг самимий саломларини топширди.

Вьетнам хотин-қизлари комитети раисининг ўринбосари Ле Тхи Суен ўзининг жавоб нутқида Вьетнам халқининг кураши билан бирдамлик ҳаракатида актив қатнашаётганликлари учун Вьетнам хотин-қизлари номидан совет хотин-қизларига қизғин ташаккур изҳор қилди.

Бизнинг халқимиз эришган ғалабалар, деб уқтириб ўтди Ле Тхи Суен, қардош Совет Иттифоқининг ёрдами билан чамбарчас боғланган.

Машҳур болгар эстрадасининг артисти Лили Иванова. У Польша, Испания, Голландия, Куба, Совет Иттифоқи, Италия ва бир қатор мамлакатларда бўлиб, ўзининг хушовози билан томошабинларни мафтун этган. Лили Иванова ҳозир Европа, Осиё ва Америка мамлакатлари бўйлаб қилинадиган ижодий сафарга тайёргарлик кўрмоқда.

БТА—ТАСС фотоси.

АМЕРИКА ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ВЬЕТНАМДАГИ ЖИНОЯТЛАРИ

ПАРИЖ, (ТАСС). Демократ юристларнинг халқаро уюшмаси Америка ҳарбийларининг Вьетнамда қилаётган янги жиноятларига қарши норозилик эълон қилди. Шу йилнинг бошида Америка генералининг қўмондонлиги остида ўтказилган «тинчитиб қўйиш» операциялардан бири оқибатида Жанубий Вьетнамнинг тинч аҳолисидан қарийб 11 минг киши, асосан аёллар, кексалар ва болалар, Ван Чан концентрацион лагерига куч билан ҳайдаб киритилган. Ана шу лагерда маҳбуслардан қарийб минг киши 9 март куни енгил елканли кемаларга туширилиб, очиқ денгизга олиб ўтилган. У ерда катерларнинг командалари кемаларни шатакка олиб юришда боғлаб қўйиладиган симларни кесиб ташлаб, ағдарилган қайиқларнинг бўлакчалари ёрдамида қутилиб қолмоқчи бўлган ҳимоясиз вьетнамликларни тиккасига ўққа тута бошлаганлар.

Концлагернинг бир неча минг маҳбусларидан айримларигина соҳилга етиб кела олган. Шундан кейинги бир неча кун мобайнида денгизда ўлдирилган кишиларнинг мурдасини сув соҳилга чиқариб турган.

Демократ юристлар халқаро уюшмаси барча ҳуқуқларни ва уруш қонунларини, жумладан, уруш қурбонларини ҳимоя қилиш тўғрисида Женева конвенциясини янгидан бузишга қарши кескин норозилик билдирди. Уюшма ўзининг миллий ташкилотларини ўз ҳаёти ва ҳуқуқлари учун курашаётган Вьетнам халқини қўллаб-қувватлашга чақиради.

АГРЕССОРЛАР КЎРГАН ТАЛАФОТЛАР

ҚОҲИРА, 16 апрель. (ТАСС). Қоҳира газеталарининг хабар беришича, душанба куни Сувайшдан Исмоилиягача бўлган ўт очишни тўхтатиш чизиғида Исроил билан Миср қўшинлари ўртасида давом этган тўрт соатлик артиллерия отишмаси вақтида Исроил қўшинларига анчагина талафот етказилди. Миср артиллерияси тўпларидан мерганлик билан ўт очилиши натижасида Исроилнинг 12 та танки, 6 та артиллерия батареяси, 3 та ракета установкаси ва ўқ-дори омборлари ер билан яксон қилинди.

* * *

ҚОҲИРА, 17 апрель. (ТАСС). Кеча Сувайш канали устида яна тўплар гулдуроси янгради. Бирлашган Араб Республикаси қуролли кучлари қўмондонлиги вакилининг айтишига кўра, отишма маҳаллий вақт билан соат 10 дан 35 минут ўтганда Сувайш шаҳри билан Аччиқ кўл районида бошланиб, соат 12 дан 30 минут ўтгандагина тўхтаган, деб хабар беради МЕН агентлиги.

Отишма натижасида, деди қўмондонлик вакили, Исроил қўшинлари аскар ва техникадан катта-катта талафотлар бергандар. Миср артиллериясининг ўти билан душманнинг кўпгина истеҳкомлари, тўп ва ракета позициялари вайрон қилинган.

МЕҲНАТКАШЛАР ҲИСОБИГА «ТЕЖАШ»

ВАШИНГТОН, 16 апрель. ТАСС мухбири А. Меликян хабар беради:

АҚШ ҳукумати кеча мамлакатнинг 1 июлда бошланадиган 1970 молиявий йилининг янги бюджетини эълон қилди. Қараб чиқилган бюджетнинг харажат қисми 192,2 миллиард долларни ташкил этади. Бу шу йилнинг январь ойида АҚШнинг собиқ президенти Жонсон таклиф қилганидан 4 миллиард доллар камдир. Бу сумманинг 75 проценти — 2,9 миллиард доллар Америка аҳолисининг қисматини енгиллаштиришга хизмат қиладиган социал программага ажратилган маблағни камайтириш ҳисобига «тежаб қолинган».

Янги бюджетда Пентагон эҳтиёжлари учун ажратиладиган маблағларнинг тузукроқ камайганлиги сезилмайди. Мудофаа министрлигининг бюджети 1,1 миллиард доллар қисқартирилган бўлиб, 77,9 миллиард долларни ташкил этади. Лекин ҳукумат ҳарбий хзрактерга эга эканлиги яққол кўриниб турган АҚШ атом энергияси ва космик тадқиқот комиссияларининг эҳтиёжларига кетадиган харажатларни ҳарбий харажатлар жумласига киритмаётир. Шунинг учун ҳам ҳарбий мақсадларга ва шу билан боғлиқ бўлган программага ажратиладиган умумий сумма қўшиладиган бўлса, қараб чиқилган бюджетда рекорд рақам — 84,3 миллиард долларни ташкил этади.

РАСМИЙ МАЪЛУМОТЛАРГА КЎРА

ВАШИНГТОН, 16 апрель. (ТАСС). Турли айблари учун қамоқларда ётган Америка солдат ва офицерларининг сони 1964 йилдагига нисбатан икки баравар зиёд кўпайиб, ҳозирги кунда 10500 кишига етди. АҚШ мудофаа министрлигининг маълумотларига кўра, армияда ҳақиқий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчилардан ҳар 140 кишининг бири қамоқхонада ётибди.

Америка ҳарбий хизматчилари орасида қамоқ жазосига ҳукм қилинганлар сонининг бирданига кўпайиши Вьетнамдаги урушнинг авж олдирилиш даврига тўғри келганлиги эътиборни ўзига жалб этади. Бу нарса АҚШ армиясида Вашингтоннинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги сиёсатидан норозилик кенгайиб бораётганлигининг яна бир далилидир.

ТЎНТАРИШ ПЛАНЛАРИ

НЬЮ-ИОРК, 17 апрель. (ТАСС). 1967 йилда Грецияда тўнтариш ясаган ҳарбий Хунта НАТО тайёрлаган пландан фойдаланди, деди Грециянинг таниқли жамоат арбоби Андреас Папандреу.

Папандреу Салем шаҳри (массачусет штати) колледжида нутқ сўзлаб, ҳукумати оммавий намойишларига дуч келаётган ҳар бир мамлакатда ҳарбийлар ҳокимиятни қўлга киритишлари учун НАТО шу таҳлитдаги планлар тайёрлаб қўйибди, деб таъкидлади.

ШАРҚИЙ ПОКИСТОНДА ДОВУЛ

КАРОЧИ, 16 апрель. (ТАСС). Шарқий Покистоннинг пойтахти — Даккуда бўлиб ўтган довул оқибатида икки юзга яқин киши ҳалок бўлди. 5 мингдан ортиқроқ киши яраланди. Шаҳар атрофидаги Накалпар, Тежгаон, Малибат довулдан айниқса кучли зарар кўрди. Биргина Демра ишчи районида соатига 50—70 километр тезликдаги довул бир неча дақиқа ичида минглаб уй-жой биноларини вайрон қилди. Қутқарувчи ва ёнғинни ўчирувчи командалар довул бузиб кетган вайроналар остидан юзга яқин кишининг мурдасини ва кўпгина ярадорларни чиқариб олдилар.

ШЎХ КЎЗЛАРИНГ

Не ажаб кўнглимни олса дилрабо шўх кўзларинг,
Боқмасимга қўймайин боққач қиё шўх кўзларинг.
Чақнагач юлдуз мисол чанқоқ дилимни қилди ром,
Шунчалар оташми, ўтми, ажобо шўх кўзларинг.
Шафқат этмай туну-кун куйида ёндиргуси бор,
Боқмайин қасд этса гар жонга жафо шўх кўзларинг.
Куйдирур чархи фалакни бир нигоҳ этсанг агар,
Бўлдилар кўкда қуёш, ой маҳлиё шўх кўзларинг,
Кўзларингта термулиб Шавкат вафо излар эса,
Дарди ҳижронга қолур ким мубтало шўх кўзларинг.

Шавкат РАСУЛОВ.

ШАФТОЛИ

У совуқни мардона енгди,
Чидаш берди қору, бўронга.
Ёш тўкмайин қаҳрига унди,
Бош эгмади сира қиронга.

Баҳор кулиб келганда ҳар ён,
Мардлигига тан бериб аста.
Тақиб қўйди кўксига маржон,
Совға этди пушти гулдаста,

ЛОЛА

Шабнам янглиғ ёш ювар юзин,
Тун—ҳижрондан чекиб оҳ-нола,
Бошин эгиб қиз каби ҳазин
Кўзин очди наҳорда лола.
Ёноғидан ёшини артди
Қуёш аста нурлари билан.

Муҳаббати яна ҳам ортди
Ростлаб бастин интилди баланд.
Яна қалблар, қалбга туташди,
Лаблар сезди оташ бўсасин,
Ер бағрига талпиниб тутди
Гулоб тўла меҳр кўзасин.

Абдулҳай НОСИРОВ.

ҚУВОНЧИМ БОИСИ

Дўстгинам, чеҳрамда тонгдек беғубор,
Қувончим боисин сўрадинг мендан.
Нега яширайин,
Нега айтмайин,
Нега пинҳон тутай бу сирни сендан?!
Кўрдингми қирларда қирмизи лола,
Баҳор завқи билан кулади хандон.
Боққил гул шохида мўралаб ғунча
Қуёшга бўсалар тутади хандон.

Тинглагил, севгимиз янгроқ қўшиғин,
Куйлайди гўёки зилол дарёлар.
Кўмкўк боғ устида чулдираб қушлар
Ҳаёт ишқи билан бошлар наволар.
Созанда созида, шоир назмида
Куйланар ёшликнинг ширин кулгуси.
Нега қувонмайин?
Нега кулмайин?
Бизники бўлса шу порлоқ келгуси.

Фарида ҚАЮМОВА.

МЕДИКЛАР — ҚИШЛОҚҚА

Қишлоқ медицина ходимлари ва дала меҳнаткашлари орасида илмий-практик семинарлар олиб бориш учун Ўзбекистон санитария-гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг олимлари областимиз районларига жўнаб кетишди.

Семинарлар учта районда олиб борилади. Уларда районлаги барча медицина ходимлари ва зарарли химикатлар билан ишловчи қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари иштирок этади. Бундан ташқари институт ходимлари шахсий гигиена, санитария маданияти ҳақида, қишлоқ хўжалик ходимларининг қандай овқатланишлари ҳақида ва бошқа масалалар бўйича лекциялар ўқийдилар.

Семинар группаларига институт директори ўртоқ Ш. Отабоев, директорнинг фан бўйича ўринбосари Б. Маъзумов ва лаборатория мудири, медицина фанлари кандидати И. Ильинский бошчилик қиладилар.

Илмий ходимлар областимиз районларида бир неча кун бўлиб, колхоз-совхозларга, айрим корхоналарга борадилар.

Г. РИЗАЕВ,
институт директорининг ўринбосари.

Сергели аэропортида моторларнинг гувиллаши бир зум тинмайди. Старт майдончасида турган вертолётларнинг саноғи йўқ. Бирон дақиқалар ичида уларнинг ҳар бири ҳавога кўтарилиши, фалокат рўй берган жойга зудлик билан учиб бориб, зарур ёрдам кўрсатиши мумкин.

Масалан, яқинда Станислав Шубин бошлиқ МИ—4 вертолёти экипажи аъзолари Зарафшон тоғлари орасида қийин аҳволда қолган геологлар ҳаётини сақлаб қолишда қаҳрамонлик намуналари кўрсатишди.

Лочинларимизни республикамизнинг истаган ерида учратишингиз мумкин. Улар зиммасига инсон ҳаёти, умумхалқ бойлигини сақлашдек шарафли вазифа юклатилган. Суратда: илғор экипаж аъзоларидан (чапдан) бортмеханик А. Никитин, иккинчи учувчи В. Гайдук ҳамда вертолёт командири В. Ким ўртоқларни кўриб турибсиз.

М. Баржанов фотоси.
ЎзТАГ.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК

Ҳар бир янги спектаклни саҳналаштиришнинг ўз тарихи бор. Одатда, пьеса муаллифи асарини театр коллективига тақдим этади. Ижодкорлар даврасида янги саҳна асари ёзиш нияти туғилади. Кўплаб томошабинлар талабига мувофиқ у ёки бу асарга мурожаат қилинади. Ижодий сафар ҳам, баъзан янги спектаклни саҳналаштиришга сабаб бўлади.

Тошкентдаги республика қўғирчоқ театри репертуаридан ўрин олган қатор спектакллар ҳам катта ижодий сафарлардан сўнг саҳналаштирилиши ҳаммага аён. Ҳа, кичкинтойлар театрининг ижодий коллективи доимо янги режалар билан яшайди. Болалар спектакллари бўйича ўтказилган халқаро йиғинлардан, чет эллик ҳамкасблар ҳузурида бўлган ижодий суҳбатлардан кейин театр саҳнасида, албатта янги серзавқ спектакль пайдо бўлади.

«Пифнинг саргузаштлари» номли асар театр коллективини қизиқтириб қолди. Гап бундай. Театрнинг бош рассоми Вениамин Акудин Францияда ўтказилган қўғирчоқ театрлари халқаро фестивалига таклиф этилган эди. Лекрезо шаҳрида бўлган бу катта ижодий йиғинда репертуар масаласида яхши гаплар айтилди. Чехословакия, Польша, Бельгия, Франция ва бошқа мамлакатлардаги қўғирчоқ театрлари репертуаридаги энг яхши асарлар намойиш қилинди. Совет Иттифоқи санъаткорлари тайёрлаган спектакллардан намуна сифатида «Пифнинг саргузаштлари» номли асар ҳам кўрсатилди. Рига қўғирчоқ театрининг мазкур спектакли ҳаммага ёқди.

Бош рассом ўз масканига қайтгач, мазкур асарни саҳналаштириш масаласида театр коллективи билан фикрлашди. Бу таклиф қўллаб-қувватланди. Ҳозир республика қўғирчоқ театри янги пьесани кўрсатиш учун қизғин тайёргарлик бошлаб юборди.

Рига қўғирчоқ театрининг бош рассоми, Латвия ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби П. Шейнхоф Тошкентда меҳмон бўлди. Республика қўғирчоқ театрининг «Айболит» спектакли саҳналарини безашга ёрдамлашди.

— Театрлар билан боғланган ижодий ҳамкорлик туфайли репертуаримиз қизиқарли асарлар ҳисобига бойиб бормоқда, — дейди театр директори ўртоқ Р. Ананьева. — Актёрларимиз, режиссёр ва рассомларимиз жойларга ижодий командировкаларга тез-тез бориб туришади. Ўтган йили Сан-Пауло шаҳрида халқаро кўргазма очилган эди. Унда спектаклларга ишланган эскизлар намойиш қилинди. Кўргазмага бош рассомимиз В. Акудин томонидан ишланган эскизлар ҳам тақдим этилди. Рассомнинг ўзи ҳам ижодий кўрикда қатнашишга муяссар бўлди.

Режиссёр Н. Никифорова Польша Халқ Республикасига борди. У Познанда ўтказилган қўғирчоқ спектакллари ва фильмлари умум Польша фестивалида қатнашиб, катта ижодий режа билан қайтди. Театрнинг бош режиссёри И. Ёқубов Болгариядаги қўғирчоқ театрлари тажрибалари билан яқиндан танишиб келди.

Театрнинг етакчи артист ва режиссерлари қўғирчоқ театрлари Бутунроссия кўригининг актив қатнашчилари бўлдилар. Болтиқбўйи республикаларида, Белоруссияда ўтказилган қўғирчоқ театрлари фестивалига бордилар.

Айни бир вақтда Тошкентга чет эл ва қардош республикалардан санъаткорлар тез-тез келиб турадилар. Ўтган йилнинг ўзида ўндан ортиқ делегация қўғирчоқ театри коллективи фаолияти билан танишди. Япониядаги «Таро-Дза» қўғирчоқ театрининг директори Сэгава Такуо тошкентлик ўз ҳамкасблари ишидан мамнун бўлди. Атоқли совет санъат арбобларидан Л. Шпет, И. Сегедш ва бошқалар ҳам театр иши билан яқиндан танишдилар.

Республика қўғирчоқ театри коллективи ҳозир ижодий имтиҳон олдида турибди. Шу йил Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон қўғирчоқ театрларининг биринчи фестивали ўтказилади. Шу ижодий кўрик кунларида кўпгина спектакллар намойиш қилинади.

Республика қўғирчоқ театри фестиваль олдидан кичик томошабинларга янги спектакль тақдим этади. Атоқли ўзбек шоири Ҳамид Олимжоннинг «Семурғ» номли асари асосида спектаклни саҳналаштиришга киришилди.

Бунгача ижодий коллектив болаларни «Бир жўжа, икки жўжа» деган қизиқарли саҳна асари билан хушнуд қилади.

А. АЛИЕВ.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Ўтган куни олий лиганинг икки группасида навбатдаги ўйинлар бўлиб ўтди. Бу тур ҳам кутилмаган натижаларга бой бўлди.

Ўтган йилги бронза медали эгалари бўлган пойтахт автозаводчилари пахтакорчилардан енгилгандан кейин, Олмаотада «Қайрат» билан учрашдилар. Автозаводчиларнинг бу сафар ҳам омади келмади. Улар қозоқ футболчиларининг учта тўпига атиги бир тўп билан жавоб қайтара олдилар холос. Ўйиннинг биринчи ярмида ҳисоб очилмади. Танаффусдан кейин Михайлов командасини олдинга олиб чиқди. Лекин Абгольц тезда ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Дишленко ва яна Абгольц биттадан тўп киритишди.

КУТАИСИ. Маҳаллий «Торпедо» Донецкнинг «Шахтёр» футболчиларини қабул қилиб 3:2 ҳисобида устунликка эришди. Ўйин мезбонларнинг ҳужуми билан бошланди. 19-минутда кончилар, Векуани штраф майдонида чалиб йиқитдилар. Еркомашвили 11 метрдан тўп уролмади. Ҳисобни биринчи бўлиб меҳмонлар очди. Орадан 5 минут ўтгач, Векуа жавоб тўпи киритди. Томонлар танаффусгача яна бир мартадан муваффақиятга эришдилар. Кутаиси футболчиларига ғалаба келтирган учинчи тўпни Кикава 53-минутда киритди.

ТБИЛИСИ. Тбилиси футболчилари яна муваффақиятга эришдилар. Улар бу сафар Москва спартакчиларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Тўпларни Илиади ва Нодиялар киритди.

«Черноморец» аввалги ўйинларда мухлисларини ранжитиб қўйган эди. Лекин бу гал «Уралмаш» билан бўлган матчда ҳамжиҳатлик билан ўйнаб ғалабага эришди. Ҳал қилувчи ягона тўпни 65-минутда Прокопенко киритди.

Шу куни бошқа учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Нефтчи» — «Арарат» — 2:0. Тўп авторлари Казбек Туаев ва Эдуард Маркаров.

«Заря» — ЦСКА — 1:0. Пшеничников дарвозасига ягона тўп киритган футболчи ҳимоячи Дегтяров бўлди.

«Динамо» (Киев) — «Динамо» (Москва) — 0:0, СКА (Ростов-Дон) — «Крылья Советов» — 2:1. Тўпларни армиячилардан Еськов ва Проскурин, куйбишевлик Чуваевлар киритди.

«Пахтакор» бу турда дам олди. Ҳамшаҳарларимиз навбатдаги учрашувни 21 апрелда Донецк шаҳрида маҳаллий «Шахтёр» футболчилари билан ўтказадилар.

ТАРТИББУЗАРЛАР ЖАЗОЛАНДИ

Олий лига командаларининг дастлабки тур ўйинларидаёқ судьялар тўрт футболчини майдондан чиқариб юборишга, бир неча футболчини эса огоҳлантиришга мажбур бўлдилар.

СССР футбол федерацияси спорт техника комиссияси тартиббузарларни жазолади. Киевлик А. Бишовец икки ўйинга дисквалификация қилинди ва мамлакат терма командаси составида иккита ўйинда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум этилди. Олмаоталик С. Квочкин билан минсклик И. Реминлар ҳам иккитадан ўйинда иштирок этишмайди. «Зенит» футболчиси В. Яремченкога ҳам шундай жазо берилди. Майдонда ўзини тута билмаган халқаро классдаги спорт мастери А. Банишевский шартли равишда биринчи давра охиригача дисквалификация қилинди.

ШАХМАТ ТОЖИ УЧУН

Шахмат тожи учун жаҳон чемпиони Т. Петросян билан даъвогар Б. Спасский ўртасидаги иккинчи учрашув қора доналарнинг бирмунча позицион устунлигида кечиктирилди. Шуни айтиш керакки, биринчи партияда қора доналар билан ўйнаган Т. Петросян 56 юришдан кейин ғалаба қозонган эди. Бугун учинчи партия ўйналади.

Суратда: Республика спорт маҳорати олий мактаби ва физкультура институти командалари волейболчилари мусобақалашмоқда.

А. Угай фотоси.

АНГРЕН ВА АНГРЕНЛИКЛАР

Ангрендаги ўлкашунослик музейи шаҳарнинг ўсиш жараёнини кўрсатиш мақсадида фотокўргазма ташкил қилди. Бу кўргазма Ангрен мисолида буюк доҳий Ильич васиятлари ҳаётга қандай татбиқ қилинаётганлигини намойиш этади.

Кўп фотосуратларда шаҳарнинг машҳур кишилари, 9-шахта коллективи фахри бўлган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турғун Ҳасанов, тозалаш забойининг ишчиси Абдулла Қаршиев, экскаватор машинисти Абдусаттор Алиқулов, станция поездлар тузувчиси Боймат Мирзаалиевларни кўрамиз.

Музей шаҳар тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи янгидан-янги фотосуратлар билан бойимоқда.

Бундан ташқари, шаҳар партия комитети Ангреннинг 25 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан «Социалистик Ангрен шаҳрини бунёд этиш ва уни юксалтиришда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг роли» деган тўплам нашр этишга ҳам қарор қилди. Тўпламнинг 11 кишилик авторлар коллективи ҳам тасдиқланди.

Китобда шаҳардаги олимлардан тарих фанлари кандидатлари Х. Саидов, И. Орипов, педагогика институти ўқитувчилари М. Умарова, А. Богдасаров, шаҳар партия комитетининг секретарлари А. Ғуломов ва Л. Сидоровалар ўз мақолалари билан қатнашадилар.

В. САЖНОВ.

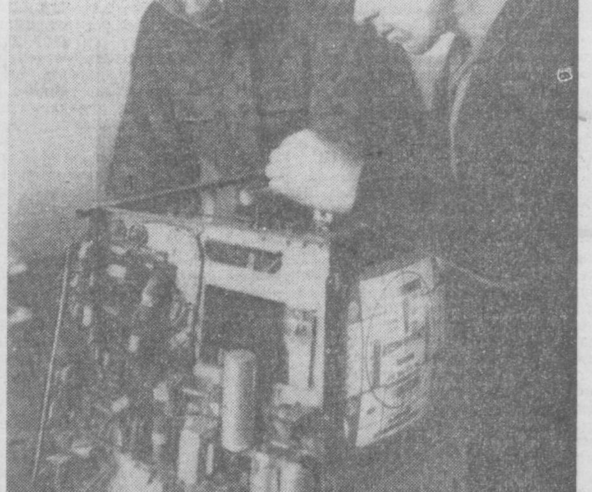

Чилонзор районидаги 1-«зангори экран» телевизион ательесининг нноқ коллективи аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Ателье усталаридан Ҳалил Раҳматов ва Раис Мусинлар сидқидилдан меҳнат қилмоқдалар. Суратда: Ҳ. Раҳматов (чапда) ва Р. Мусин иш устида.

Ё. Ботиров фотоси.

ҒОРЛАРНИНГ СИРИ

Яқинда Испаниянинг Астурия тоғ областида бир қанча тармоқларга бўлиниб кетган катта бир ғор топилгани чет эл матбуотида ҳам эълон қилинган эди.

Ғорнинг ичида тошга солинган 30 дан ортиқ суратлар топилган. Ажойиб ранглар берилган бу суратлар деворга ишланган бўлиб, 50 квадрат метр жойни эгаллайди. Ҳажми 2 метрга яқинлашиб қоладиган от тасвири усталик билан ишланган. Олимларнинг аниқлашига қараганда, суратлар тош даврида ишланган экан.

Шунга ўхшаш археология топилмалари, тунгус метеоритининг сирлари ҳали ҳам турли гипотезаларга сабаб бўлмоқда. Совет олимлари томонидан Тунгус метеорити чуқур ўрганилганлигига қарамай унинг келиб чиқиш сабабларини ҳамон ахтармоқдалар ва бу ҳақда турли фикрлар баён қилмоқдалар.

1908 йилнинг 30 июнида Шарқий Сибирдаги кичкина Ванован қишлоғида жуда катта метеорит атмосферага кириб ерга тушди. Натижада атрофдаги ўрмонларнинг кўп қисми нобуд бўлди. Бу воқеа эрта билан соат еттиларда бўлган эди. Зарар кўрган майдоннинг радиуси 60 километрга етар эди. Ҳаво тўлқини билан буғу подалари ва кўчманчи эвенкларнинг уйлари бир неча юз метр нарига улоқтириб ташланган эди.

Метеорит тушган жойдан деярлик 900 километр нарида жойлашган Иркутскда ер қимирлаш ҳам сезилган. Портлаш овози 1000 километр узоқликдан ҳам эшитилган эди. Метеорит тушишидан ҳосил бўлган ҳаво тўлқинлари турли асбоблар ёрдами билан Англия, Германия, мамлакатларида ҳатто, ўн минг километр узоқликда бўлган Ява оролида ҳам сезилди. Метеорит тушган жойда катта ёнғин пайдо бўлди ва бурқсиган тутун жуда узоқ масофадан кўринди. Чор ҳукумати Тунгус метеоритини текширишга ҳеч эътибор бермаган эди

1960 йилнинг 2-июлида Киев шаҳрида бу метеоритни ўрганишга бағишланган конференция бўлди. Бунда бир неча докладлар тингланди. Текшириш материалларига асосланган академик В. Фесенков ўз докладида Тунгус метеорити оддий метеорит бўлмасдан балки Кометанинг ер билан тўқнашиши деган хулосага келган эди...

1969 йил февраль ойида чет эл матбуотининг берган хабарига қараганда, Швейцария археологи Деникен ер юзидаги кўп тарихий ёдгорликларни кузатиб, қадимги замон ҳужжатларини, тошдаги тасвирларни ўрганиб, кўп минг йиллар илгари космосдан планетамизга «меҳмонлар» келган деган хулоса чиқарган. Деникен бу ҳақда махсус китоб ҳам ёзди.

У ўз асарида бир қанча далиллар келтиришга уринади. Саҳрои кабирда тошларга, қояларга солинган одам суратларини скафандр кийиб олган космонавтларга ўхшатади. Деникеннинг айтишича, Перуананд тоғларининг яқинида Наска шаҳри яқинида узунлиги 2 километр, кенглиги 60 метр бўлган текис ер бор. Бу аэродромни эслатади. Писко кўлтиғи яқинида қояларга ўйиб солинган суратлар 250 метр майдонни ташкил этади. 20 километр узоқликдан ҳам яққол кўриниб турадиган бу тасвирлар қадим замонларда ерга қўниш белгиси бўлган, деган хулоса чиқаради.

Деникен Жанубий Эрон ғорларида, Франция, Шимолий Америка, Родезия, Перу, Чили ғорларидаги тошларга ишланган суратлар одам тасвирлари бўлиб, космонавтларни эслатади, дейди. Унинг нуқтаи назари бўйича, турк адмиралининг архивида XVIII асрнинг бошида топилган жуда қадимги харита космосдан келгиндилар келганлигини исбот қилади.

Маълумотларга қараганда, адмирал бу харитани Узоқ Шарқдан келтирган. Америка картографлари ва денгиз географлари бу харитани ўрганиб чиқишган. Унинг ҳозирги замон харитасига мос келиши, ер юзининг тўғри ифодаланиши, ҳатто Антарктик ва Гренландиянинг тасвири кишини ҳайратда қолдиради. Ўша харитани тузганлар аэрофотосъёмкадан фойдаланганлар, бошқача қилиб айтганда, осмонда учганлар деган хулоса келиб чиқади.

Деникен ўз китобининг охирида, мен ўз мулоҳазаларимни айтдим, буни ҳақиқат деб ҳисоблаш шарт эмас бу бир гипотезадир, дейди.

Ҳали табиат дунёсида очилмаган сирлар кўп. Ана шу сирларни очиш, қуёш ва юлдузлар системасидаги ажойиботларни материалистик ва ҳаққоний ҳал қилишда Совет фани ва совет кишисининг қўшган ва қўшадиган ҳиссаси ғоят катта бўлиши муқаррардир.

А. ОМИЛОВ.

САНЪАТКОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Яқинда Журжоний маҳалласининг каттадан кичиги қизил чойхонага тўпланди. Маҳалланинг ҳурматли отахони Ағзамхўжа Шарифхўжаев неча асрлардан бери ўлкамизда нишонланиб келаётган баҳор байрами ҳақида маълумот бериб, кейин белгиланган режалар хусусида тўхталиб ўтди.

— Қисқа вақт ичида, — деди у.— ўз кучимиз билан клуб, чойхона, амбулатория қуриб олдик. Бинобарин, сиз билан бизнинг қўлимиздан келмайдиган иш йўқ. Мана шу клуб ва чойхона олдини гулзорга айлантирсак, кўчаларимизга батартиб кўчат эксак...

Отанинг гапини бир овоздан маъқуллашди.

Шундан сўнг, учрашувга меҳмон бўлиб келган санъаткорлар ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Ўзбекистон радиосининг солисти Ориф Хатамов, унинг ҳамнафаси Ҳакимжон Файзиев ва бошқалар ўзларининг жозибали куй ва қўшиқлари билан меҳнаткашлар дилини хушнуд этишди.

У. АШРАПОВ.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти бугун соат 2 да ўтказилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Болалар учун кинофильм, 18.10 — Теленгиликлар, 18.25 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, 19.00 — Г. Свиридовнинг «Патетик оратория»си, 19.40 — Халқ контроли экрани, 20.10 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.15 — Теленгиликлар, 20.30 — Кино саёҳатчилар клуби, 21.30 — Мўл ҳосил етиштирайлик. 21.50 — Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 18/IV да Балет кечаси (билетлар сотилган), 19/IV да Риголетто.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IV да Ўғирланган умр, 19/IV да Бўрон қуши.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/IV да Гули сиёҳ, 19/IV да Нурхон (билетлар (сотилган).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IV да Учинчи орзу

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 20 апрелда 7—10 синф мактаб ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи-2, олтинчи концерт-лекция ЛЕНИН ВА МУЗИКА. Лектор — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос Тавур ЖУМАЕВ.

Концерт-лекция кундуз соат 2 да бошланади.

КИНО

18—19 АПРЕЛДА

Қоҳира 30 йилларда — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

Альтон тутқинлари — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Боку чироқлари — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 9.45 ва кеч 6.45 минутларда).

Янги келган қиз — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 10 да).

Чангда қолган гул — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18, 19, 20 АПРЕЛДА

Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ

Қатнашадилар: Ўзбекистон ССР халқ артисти

ШАҲОДАТ РАҲИМОВА

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист

КАМТАР ОТАБОЕВ

Солистлар: Гулшод ОТАБОЕВА, Абдуқодир ЮСУПОВ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Карима УЗОҚОВА, Роҳатой МАННОНОВА, Отаназар АБДИЛНИЁЗОВ, Фазилат ШУКУРОВА, Нина ТЯГНИБИДНАЯ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Программани — Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати ЗАЙТУНА ТОЖИБОЕВА олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

РЕСПУБЛИКА «БИЛИМ» УЙИДА
(Киров кўчаси, 24-уй)
19 апрель кеч соат 6 да

ЛИРИКА КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Шоир Азиз АБДУРАЗЗОҚ — кечамиз меҳмони.

КЕЧАДА:

Она-Ватан тасвири ва тавсифи,
«Россия — Ўзбекистон»,
Ҳазиломуз назмлар,
Баҳор,
ёшлик, диёр ва ёр севгиси мадҳ этилади.

ХОНАНДАЛАРДАН: Муҳаббат ШАМАЕВА, Дадахон ҲАСАНОВ ва Илёс МАЛЛАЕВЛАР қатнашадилар.

Кечани шоир Туроб ТЎЛА олиб боради.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ректорати, партия ва касаба союзи ташкилотлари КПСС тарихи кафедрасининг катта ўқитувчиси О. Носировга ўғли

Шавкат
НОСИРОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р 01306
ИНДЕКС — 6469.
Б — 2262